

YOU ARE HERE: NASLOVNICA | POLITIKA | EKSKLUZIVNO: KRAŠKA VRTAČA NEDALEKO OD KOZICE SKRIVA TAJNU O SMRTI JEDNE SKUPINE ŠIROKOBRIJEŠKIH FRANJEVACA

EKSKLUZIVNO: Kraška vrtča nedaleko od Kozice skriva tajnu o smrti jedne skupine širokobrijeških franjevac

SRIJEDA, 11 KOLOVOZ 2010 23:27

Istočni obronci Biokova, preko kojih stara cesta, iz sela Kozice, vodi prema Makarskoj, po svemu sudeći skrivaju tajnu nestanka jedne skupine širokobrijeških franjevac koje su 08. ili 09. veljače 1945. partizani odveli „Via Spalato“.

Zaključak je to jedne skupine istraživača koja se bavi prikupljanjem povijesnih dokumenata i svjedočenja očevidaca vezanih za komunističke zločine nad hercegovačkim franjevcima i civilnim pučanstvom.

Prema podacima kojima raspolažemo, mikrolokalitet te masovne grobnice je lociran a nalazi se u jednoj kraškoj vrtči, nedaleko od stare cestovne komunikacije između Kozice i Makarske.

Spomenuta masovna grobnica prekrivena je betonskom pločom, koju je tamošnje lokalno pučanstvo, pod pritiskom komunističkih prvaka, postavilo negdje oko 1948. godine.

Sudeći prema izjavama očevidaca, u spomenutoj masovnoj grobnici nalazi se oko šezdesetak tijela. Riječ je o zarobljenicima koje su dalmatinski partizani sa sobom doveli iz Širokog Brijega i Ljubuškog.

Vicestupulator Vicepostulature „Fra Leo Petrović i 65 subraće“ **fra Miljenko Stojić** potvrdio je kako i on osobno raspolaže tim saznanjima, dodavši kako je, ipak, prerano govoriti o bilo kakvim detaljima vezanim za taj zločin.

S druge strane već je napravljena i sama rekonstrukcija pokreta dalmatinskih postrojbi na povratku iz Hercegovine, zahvaljujući kojom imamo točan pregled postrojbi i zapovjednika, koji su po svemu sudeći izravno sudjelovali u pripremi samom izvršenju ovog zločina.

Prema podacima iznesenim u spomenutoj rekonstrukciji, rađenoj na temelju dostupne arhivske građe i izjava očevidaca, odgovornost za ovaj zločin izravno leži na zapovjednoj strukturi II. dalmatinske brigade i njenom zapovjedniku **Bruni Vuletiću**, dugogodišnjem bliskom suradniku **Josipa Broza Tita** i nekadašnjem vojvodi sinjskih alkara.

Komunistički diktator Tito sa svojim učenicom i koljačem Brunom Vuletićem

Ta je postrojba, prema tvrdnjama povjesničara, sve do siječnja 1945. bila u sastavu II. armijske grupe. Tek u siječnju 1945. na naredbu iz prijedloga

NAJNOVIJE NA PORTALU

- **Dimitrij Medvedev:** Rusija je ove godine ostala bez četvrtine uroda žitarica
- **Preminuo Velimir Kljajić**
- **Svjetska gospodarska kriza ili kriza zapadne civilizacije ?**
- **Federacija BiH:** Zbog stanova oficira nekadašnje JNA prijeti financijski kolaps
- **Suze sv. Lovre vidljive večeras na nebu**
- **KOLUMNNA ČETVRTKOM MARKA FRANCIŠKOVIĆA:** Monopol (fantazmagorična priča)
- **RAZBIJANJE MITOVA O DIJETAMA -** Opasnosti dijeta slavni i poznatih - 3. dio

VIDEO PR: ZAVRŠNICA - PLAN GLOBALNOG POROBLJAVANJA

Marketing

PRETRAŽI WEB

Google™ Custom Search

PRETRAŽI HRSVIJET.NET

Traži

PRETRAŽI

ZA OSTAVLJANJE KOMENTARA POTREBNA JE REGISTRACIJA I PRIJAVA

Korisničko Ime

Lozinka

Zapamti me

ANKETA

Kakav će biti politički status Hrvatske krajem 2012. godine?

- Hrvatska je članica Europske Unije i dobili smo veliku financijsku potporu
- Hrvatska još ima otvorenih poglavlja i

sastavu II. crnogorskog korpusa. Tek u siječnju 1945., na zapadnim je prijazima Širokom Brijegu, na temelju zapovjedi Vrhovnog štaba, bila izravno uključena u strukturu 9. dalmatinske divizije.

U bojovim djelovanjima s početka veljače 1945., vođenim sjeverno od Širokog Brijega i Mostara, zahvaljujući isključivo grubim pogreškama zapovjednika i katastrofalno lošoj procjeni, II. dalmatinska brigada razvučena je na dosta velikoj zemljišnoj prostoriji, što je u konačnici dovelo do velikih ljudskih gubitaka.

Zbog tih gubitaka, ali i određenih unutarnjih problema, u koje neki izvori ubrajaju i pobunu zbog zločina koje su pripadnici ove postrojbe počinili nad šestoricom franjevaca u Mostarskom Gracu, Vuletićeva je brigada bila prebačena u korpusnu pričuvu, i prije službenog okončanja Mostarske operacije.

Upravo u pobrojanim činjenicama treba tražiti i odgovor na pitanje zbog čega su ovoj postrojbi i njenom zapovjedniku Bruni Vuletiću bili povjereni ratni zarobljenici, zaključuju autori ove rekonstrukcije.

Međutim, postoje i iskazi očevidaca prema kojima je u izravna ubojstva zarobljenika bio osobno umješšan i **Ivan Gaće** iz Zagvozda, koji je u to vrijeme bio zapovjednik IV. splitske brigade, što na neki način dodatno usložnjava čitav ovaj slučaj.

Obadviije ove postrojbe nalazile su se u zapovjednom lancu 9. dalmatinske divizije, na čijim su se najistaknutijim zapovjednim pozicijama u to vrijeme isticali: **Ljubo Truta, Ilija Radaković i Andro Kovačević**, koji su izravno bili podređeni dvojici **Petar Drapšin-Boško Šiljegović**, suverenim vladarima u štabu 8.dalmatinskog korpusa i podređenim mu postrojbama.

Rekonstrukcija puta do mjesta zločina

Nakon povlačenja iz Širokog Brijega, II. dalmatinska brigada je sa sobom povela dio ratnih zarobljenika koji su se zadesili u nekoliko improviziranih partizanskih zatvora u tom mjestu i okolnim selima, uključujući i zatvor u Knešpolju, gdje je skupina franjevaca iz franjevačke hidrocentrale, čak, i zanočila jednu noć.

„Dok je novoimenovani komandant obrane Ljubuškog **Marijan Primorac**, tadašnji gospodin života i smrti u ovom djelu Hercegovine, uz političku i obavještajnu potporu svoga „rojaka“ **Jure Galića**, ljudskim tijelima punio masovne grobnice u okolici ovog mjesta, iz pravca Širokog Brijega u ovaj je gradić stigao jedan bataljun II. dalmatinske brigade koji je sa sobom vodio skupinu od šezdesetak zarobljenika“, kaže se također u rekonstrukciji.

Nakon razgovora obavljenih sa **Perom Jelčićem** i Marjanom Primorcem, pripadnici štaba II. dalmatinske brigade, iz zatvora u Ljubuškom, sa sobom odvođe i nekoliko ratnih zarobljenika, uključujući i **fra Julijana Kožula**, te **fra Zdenka Zubca**.

Sudeći prema zaključcima rekonstrukcije, jedan se bataljun iz sastava II. dalmatinske brigade, vodeći sa sobom tu istu skupinu zarobljenika, iz Ljubuškog uputio prema vrgoračkom selu Kozici, gdje su kraće vremensko razdoblje i boravili.

Sudeći prema određenim svjedočenjima, nitko od nazočnih partizanskih oficira nije na sebe želio preuzeti odgovornost za njihovu sudbinu. Čekale su se, naime, upute s viših zapovjednih instanci.

Nakon kraćeg vremenskog razdoblja, i očitio primljenih uputa, dvije su se partizanske čete, vodeći sa sobom manji dio zarobljenika, zaputile prema Zagvozdu.

Prema zaključcima autora rekonstrukcije, spomenuti je podatak ujedno ključan za rasvjetljavanje enigme - kako su u istoj masovnoj grobnici u Zagvozdu pronađena tijela **fra Julijana Kožula** i **fra Zdenka Zubca**, odvedenih iz zatvora u Ljubuškom, te **fra Melhiora Prlića**, za koga se pouzdano zna da je uhićen 08. veljače na Širokom Brijegu.

PRIJAVA

- Zaboravili ste lozinku?
- Zaboravili ste Korisničko Ime?
- Registracija

NAJNOVIJI KOMENTARI:

• Britanski mediji tvrde: U Europu stigla neuništiva superbakterija

Molim vas da bar vi ne zvcute kao masovni globali...

• KOLUMNNA UTORKOM THORA EINARA LEICHHARDTA: Izbori u Velikoj Britaniji i njihovo značenje za Hrvatsku

Htio bih samo napomenuti kako ja također podržav...

• LIJEPA NAŠA KOLONIJA: Američka vojska pere svoja kontaminirana vozila u splitskoj luci

Toni je u pravu, od kad je NATO krocio u Avganistan...

• Miklenić cijeli politički establišment proglašava antihrvatskim i traži da narod ulazi u male stranke

Šta će nama razni "Pašalići", šta će nama ra...

• JOŠ SAMO 120 MILIJARDI KUNA - Hrvatska vratila zadnju ratu duga bivše SFRJ

A kamo su nestale zlatne rezerve narodne banke Jug...

ulazak je odgođen za 2013.

EU moćnici su odlučili da će Hrvatska ući tek 2014, i to u društvu Srbije

Hrvatska nije postala dijelom EU, već je pred ulaskom u novu Balkansku uniju

Hrvatskom vladaju socijalni nemiri, krvoproliće i anarhija

Treći svjetski rat traje, a Hrvatska je postala engleska kolonija

Neka nas dragi Bog čuva, jer za Hrvatsku nema nade

Hrvatska je kroz borbu postala slobodna, suverena i nezavisna država

Ne zanima me, jer ne želim ionako tu živjeti

POŠALJI REZULTATI

Kiva Microfinan ce

"Loans that Change Lives." Make a Difference and Lend Today!

Public Service Ads by Google

Želimo VAS za Glas HR svijeta

DONIRAJTE PUTEM PAYPALA ZA HRSVIJET

Donate

PayPal

MARKO
FRANCIŠKOVIĆ
SamoHRabro!

www.markofranciskovic.com

HR SVIJET | Hrvatska i
Dijaspora Online |
www.hrsvijet.net na Facebooku

Svidi mi se

3 448 ljudi voli HR SVIJET | Hrvatska i Diaspora

Širokobriješki franjevci u jesen 1944

Druga skupina partizana, brojnosti jedne pješačke čete, iz Kozice se starom cestom uputila prema Makarskoj. Sa sobom su povelili i šezdesetak zarobljenika, među kojima je bio i ostatak skupina širokobrijeških franjevaca, koji su se u vrijeme žestokih borbi bili sklonili u franjevačku hidrocentralu pored rijeke Lištice.

Prema izjavi jednog i danas živućeg partizanskog vojnika iz sastava Vuletičeve II. dalmatinske brigade, ta je skupina zarobljenika pobijena u jednoj kraškoj vrtiči nedaleko od ceste koja od Kozice vodi prema Makarskoj.

Samu egzekuciju obavila su dvojica vojnika od posebnog povjerenja, kazao je očevidac, dodajući kako je jedan od njih bio Srbin iz Imotskog, a drugi Hrvat iz jednog dalmatinskog mjesta na jadranskoj obali, što je samo po sebi ironičan pokazatelj funkcioniranja bratstva i jedinstva u zločinu.

Naravno, podatci koje je spomenuta rekonstrukcija ponudila - svakako raduju. Na potezu je sada Vicepostulatura »Fra Leo Petrović i 65 subrača«, ali i općinska povjerenstva u Ljubuškom i Širokom Brijegu. Njihove naredne aktivnosti svakako trebaju ići ka suradnji sa službenim tijelima Republike Hrvatske, što bi u konačnici trebalo dovesti do eshumiranja ove masovne grobnice južno od sela Kozice.

Tajnu mučeničke smrti **fra Radoslava Vukšića, fra Fabijana Paponje, fra Andrije Jelčića, fra Leonarda Rupčića, fra Bonifacija Majića, fra Fabijana Kordića i fra Miljenka Ivankovića** treba naime razrješiti i na dostojanstven ih način pokopati.

Damir Šimić

[Email This](#) [Set as favorite](#)

Komentari (0)

Napišite komentar

Morate biti prijavljeni da biste mogli poslati komentar. Molimo vas da se registrirate ukoliko nemate već otvoren korisnički račun.

VIC DANA

Nazove plavuša te upita:

- "Oprostite, jesam li dobila 111-555?"

S druge strane žice odgovara (također plavuša):

- "Ne, dobili ste sto jedanaest petsto pedeset pet."

- "Onda oprostite što sam vas probudila."

- "Nema veze, ionako je zvonio telefon."

CITAT DANA

"Dok smo se morali boriti za slobodu, znali smo šta nam je cilj. Sad imamo slobodu i ne znamo više šta želimo."

Václav Havel - češki pisac i kritičar komunizma